

K volitvam v Colo.

Novo kapitalistične zvižaje.

Kapitalisti in njih zavezniki v Colorado so se tako prestrašili uspešne agitacije za Haywoodovo izvolitev, da so začeli kar besneti proti vsemu in vsakemu, kdor ni z njimi. Potegujoči se za krivično stvar in ker so končno sprevideli, da tudi z nasilnostjo ne dosežejo ničesar, ter da s svojim divjanjem proti pravih delavskim prijateljem delajo le tem večjo reklamo za Haywooda in druge socialne kandidate, — zatekli so se k zvižaji, kakršne so le oni sami zmožni. Kot slepilo hočejo ustvariti popolnoma novo stranko, ki naj nosi ime "socialna stranka"! Stem upajo delavstvo varati, loviti kaline na svoj lim, zasejati seme razdora med dosedaj solidarne delavce in tako preprečiti izvolitev Haywooda guvernerjem države. Vse to je delo starega bronastega Alve A. dams in njegovih demokraskih svetovalcev.

Pogajajo se sedaj z nekaterimi takozvanimi "socialnimi" voditelji, katere pa se je že davno sodilo za izdajice in zaveznike Pinkertoncev v New Yorku. Spraviti hočejo na površje to novo "socialno" stranko v Coloradu seveda le za časa volitev, — potem pa ostane zopet vse pri starem. Za uresničenje te svoje nakane poslužujejo se vseh mogočih, dovoljenih in nedovoljenih sredstev, in da igra denar — sveta vladar — pri tem važno vlogo, je pri današnjih korumpiranih zadevah samo ob sebi umevno. Iz New Yorka se odpošlje v Colorado pet izurjenih organizatorjev, ki pričenejo z delom takoj in organizirajo novo stranko. Nadalje nameravajo postaviti pred občinstvo protikandidate.

Pristna socialna stranka v Coloradu vse to dobro ve. Raditega se ne bo dala speljati na led kakim New Yorkskim pinkertoncem. Ne ozirajoč se na sleparsko delovanje teh novodobnih "socialistov", bo neustrašeno in s podvojeno močjo korakala po začrtani poti naprej, do končne zmage.

Dolžnost naša je, da opozorimo tudi Slovence na zvižaje, katero so uprizorili kapitalisti, da prodrejo s svojimi protidelavskimi kandidati.

Rojaki, ne bodite omahljivi, držite se krepko in delujte za izvolitev Viljema D. Haywooda, tega delavskega mučenika za pravično stvar! Jedinu ta je pravi delavski kandidat za guvernerja države Colorada! Ne dajte se begati z različnimi sladkimi besedami in obljubami zvižajnih agitatorjev, ki so v službi naših zakletih sovražnikov-kapitalistov. Novoustanovljena "socialna" stranka je le past, v katero hočejo vloviti kapitalisti čim več nerazodrežen, ki bi pripomogel njihovi kandidaturi do zmage.

Rojaki, pokažite na dan volitve, da ste vneti za pravično stvar, da se zavedate svojega stana — in volite vsi Viljema D. Haywooda!

Nas zastopnik

za Conemaugh, Pa., in okolico je g. Josip Bricej, ki stanuje v Conemaugh, Pa., Box 91. Isti je opravičen pobirati naročnino od starih naročnikov in sprejemati nove naročnike. Ako si želi kdo od naših cenj. rojakov omisliti kako knjigo, ki so zaznamovane v listu, se tudi lahko nanj obrne.

Brat Stonič, ki je neznano kje na potovanju, naj se zanesljivo udeleži izredne seje, ki jo je sklical osrednji odbor S. N. P. I. na 12. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Tudi ruskega kmeta, tega "batjuški" (carju) doslej neomejeno udanega bitja, pričel je polagoma objemati revolucionarni duh, začel se je zavedati svojega nevrednega položaja in gre roko v roki v boj za svobodo z drugimi revolucionarji. V okraju Malumiš vzdagnili so se prebivalci 70 vasij in pregnali carske oblasti in upustošili posestva grajščakov. Tudi pobili so več policistov, ki so se jim ustavljali. Povod tem nepričakovanim izgreedom, ki so obudili splošno začetnost v vladnih krogih, dalo je novačenje rezervistov za jesenske vaje. To pa je bil seveda le zunanji povod. Pravi vzrok pa je iskati v dejstvu, da se je začel tudi ruski mužik probujati iz dolgega morečega sna in da je tudi on že zagledal zarjo, napovednico lepše bodočnosti. Zmagujočega napredovanja svobodne misli ne bo ustavila nobena surova sila, in če se v to svrhu zvežejo tudi vsi reakcionarci celega sveta. Duh je močnejši ko materija!

— Na svoji pisalni mizi našel je ministerski predsednik Stolypin listič, kojega vsebina je Stolypina in njegovo družino spravila v nepopisen strah. Nikdo ne more povedati, kako je ta listič prišel na mizo ministerskega predsednika. Vsebina lističa sporoča Stolypinu smrtno obsodbo, ki se bo prejeli slej nad njim izvršila, a izvršila se bo zanesljivo. To seveda napravi tudi najbolj flegmatičnega človeka nervoznega.

— V zadnjih dneh so v pokrajinah ob Vzhodnem morju zaprli nič manj kakor 3500 revolucionarjev, med temi dosti žensk. Največ so jih odposlali v Sibirijo v prognanstvo.

AVSTRO-OGRSKA.

— Veliko senzacija vzbuja v današnjih krogih samomor Dr. Ehrenzweiga, sina znanega bankirja. Ker je imel za svoje potratno življenje vedno premalo denarja, pomagal si je s ponarejanjem menie. Na ta način je poneveril 600,000 K. Končno se je zbal eventualnih razkritij, obupal in se ustrelil.

— Cesar Franc Jožef se zadnje čase vidno odteguje vsem javnim poslom, kar znači, da so ga začele njegove moči že zapuščati. Uradno dvorno poročilo sicer naznanja, da se gre le za navadno prehlajenje vladarjevo, toda dejstva postavljajo to zatrdilo na laž. V vseh važnejših zadevah nadomestuje cesarja že prestolonaslednik, in pričakovati je, da se v bližnjih dnevih izvrše spremembe v vladarjevi osebi.

NEMČIJA.

poveča svojo armado. Tako poročilist "Germania", ki izhaja v Berlinu, ter navaja, da se je potrebnost vojne ojačala pokazala pri zadnjih cesarskih manevrih v pruski Šleziji! — Kaj vse se pač tem visokim gospodom zdi potrebno! Le tega nečije videti in vkljub glasnim opominom ne slišati, kar je v resnici potrebno. Za nepotrebno vojaštvo je denarja vedno dovolj; kadar pa se gre za občekoristne stvari, pa so državne blagajne — prazne!

SPANIJA.

— Ker so se deževni oblaki raztrgali, napravili so v pokrajinah Tarragona in Valladolid neprecenljivo škodo. V vasi Santa Maria

našlo se je 60 trupel utopljencev. Vsa vas leži v razvalinah in ravnotako je pokončana vsa riževa žetev v okraju Valmacia.

Ameriške vesti.

Zopet velikanski vihar.

V južnih pokrajinah Združenih držav, mejecih na Mehikanski zaliv, je morsko obrežje z večino tam stoječih mest dne 27. septembra t. l. vsled silnega viharja močno trpelo. Vihar je zlasti divjal po mestu Pensacola, Flk., ki je do polovice porušeno, in zahteval mnogo človeških žrtev. Škode je tukaj povzročil več milijonov dolarjev. A tudi druga mesta so občutno prizadeta, sosebno Mobile, Ala. Obrežje ob izlivu reke Mississippi je popolnoma pod vodo. Promet po železnicah je deloma ustavljen. Le mestu New Orleans je vihar kolikor toliko prizanašal. Tudi okrog 40 ladij je bajé uničenih. — Vremenski urad v Washingtonu je prvič zaznal za vihar, ko se je nahajal med otokoma Jamaiko in Kubo, od koder je pridivjal na kontinent.

Okupacija Kuba.

Usoda Kubanske republike je takorekoč že zapečaten. Po odstopu prezidenta Palme in njegovega kabineta zasedel je mesto provizoričnega guvernerja na Kubi ameriški "posredovalec", vojni tajnik Taft, ki je "poprosil" ameriško vlado, da mu pošlje 6000 mož za vsakojake slučaje. Roosevelt je tej "prošnji" seveda nemudoma ustrejel in dal tozadevna povelja, da zasede ameriško vojaštvo Kubo. Za prvo potrebo je določenih le 6000 mož, kadar potrebno, pa še več. Namen, anektirati Kubo, je bil že davno poprej pripravljen, in kar se uganja sedaj, to je le gola komedija merodajnih faktorjev. Kuba jim pač diši in hočejo se je polastiti na ta ali drug način. Drugo uprašanje pa je, če se bo prebivalstvo hotelo meniti nič tebi nič ukloniti ameriški nadvladi, in če se dosedajni nasprotni stranki na otoku ne bodeta združili v skupno obrambo samostalnosti republike. Če se zgodi to, pričakovati je vsakako še krvavih bojov.

Rumena mrzlica.

Iz Washingtona se poroča, da se je pojavilo na Kubi že več slučajev rumene mrzlice, ki povzroča kakor med otočani tako tudi med Američani velik strah.

Kitajski kuliji nerabni.

Prejšni guverner na Panamskem prekopu, Charles E. Magoon, se je odločno izjavil proti kitajskim kulijem, češ da so popolnoma ne sposobni za delo pri prekopu; porabni bi bili le tedaj, ako bi bili pod najstrajšim nadzorstvom in disciplino, kar pa bi pomenjalo toliko kakor suženjstvo. Suženjstva pa Združene države baje nikakor ne morejo trpeti!

Morilec Harry Thaw.

Znanega morilca, milijonarja H. Thaw, ki je umoril Standforda White, najbrž ne bodo procesirali. Njegov slučaj letos ne bo mogel priti na vrsto pred sodnike. Nasprotno pa prihajajo vsak dan ta kozvani veščaki v ječo, da "opazu jejo" Thaw-a, ki fingira blaznost! Hodijo pa ga opazovat po naročilu njegove matere, katera jih vsakako za to dobro plača. Vse to pa jasno kaže na to, da se bo končno predlagalo, spoznati morilca blaznim in ga spraviti v kak zavod za umobolne. Po pretektu nekoliko časa, ko se bo stvar že pozabila, spoznalo se ga bo zopet pametnim, in bo izpuščen! — Tako se postopa z bogatinci!

Ker je javni obtožitelj, državnim

pravdnik Jerome, pristen demokrat, se gotovo ne bo protivil temu načrtu!

Kabinetska seja.

Po preteku 3 mesecev se je v torek vršila prva seja kabineta v Washingtonu, D. K., v "beli hiši" pod predsedstvom Roosevelta. Prisotni so bili Taft, Shaw in Hitchcock. Na razgovor je prišlo več važnih zadev, pred vsemi seveda kubansko uprašanje.

Zopet eden.

Predsednik E. C. Fox banke v Middleport, O., poneveril je \$115,000 in jo popihal. Vlagatelji so po večini iz revnejših slojev, in po mestu vlada velika razburjenost. Trgovcev Wm. Honden, ki je zgubil vse svoje prihranke, hotel je bančnega podpredsednika, duhovnika Armentrout, ustreliti. Kajpak da je bil tudi pobegli predsednik ugleden član verske občine!

Državni tajnik Root

se je povrnil s svojega potovanja po južnoameriških državah. Udeležil se je vseameriškega kongresa v Rio de Janeiro in obiskal vsa glavna mesta južnoameriških republik. Njegovo potovanje je imeo namen, pregneti vsak sum o kakšni ekspanzivni politiki Zdr. držav in Jugoameričane prepričati o veliki miroljubnosti naše države! — Le škoda, da jim je Kuba sedaj to po božno nakano preprečila!

Iz delavskih krogov.

— Mednarodni pivovarnarski uslužbenci v Toronto, Ontario, imeli so dne 20. septembra t. l. konvencijo, na kateri so izrekli najhujše ogorčenje nad nečuvnim postopanjem oblastij v zadevi proti Haywoodu in tovarišem. Darovali so iz svojega fonda \$500 v agitacijske namene v prid izvolitve Haywooda.

— Iz tedenskih poročil socialne stranke posnamemo, da so v Denverju, Colo., zaprli 60 socialističnih govornikov radi javnih govorov po ulicah. Tajnik socialne stranke jim je brzojavil, da naj svoje delo takoj nadaljuje, kakor hitro zadobijo prostost. Policija jih je sedaj izpustila in jih nič več ne moti!

— V ponedeljek dne 1. oktobra t. l. postal je pravokrepen dodatek k državnemu delavskemu zakonu, ki prepoveduje večerno delo po 7. uri otrokom pod 16. leti. To določilo se bo baje v prihodnosti strogo izvrševalo!

— Najbrž nastane danes splošna stavka resarjev na ladijah v New Yorkskem pristanišču, ako jim delodajalci ne zvišajo plač. Danes je zadnji dan, ki so ga jim stavili delavci za termin, da ugodijo njihovim zahtevam.

— Premogarji dveh jam družbe "Pocock Coal Co." v Massilon, O., stopili so v stavko, ker je bilo to njihovih tovarišev za 3 dni suspendovanih vsled tega, da so s premogom nakladali zajedno tudi blato. Zadnji torek vršilo se je zborovanje vseh premogarjev tega distrikta.

— Stavko žugajo tudi uslužbenci vseh zlatarjev v Chicagu, ako se jim ne dovoli osemurni delavnik. Bržkone pride do stavke; kajti delodajalci jim tega ne bodo dovolili, ker pravijo, da bi potem ne mogli konkurirati s tovarnarji na vzhodu. Delavci pa temu nasproti izjavljajo, da bi imeli zlatarji še vsejedno lep dobiček, četudi dovolijo osemurni delavni čas.

Lokalne novice.

Obsodba Stenstandova.

Dne 26. septembra t. l. dospel je iz New Yorka bivši predsednik državne banke na Milwaukee Ave. v Chicagu ob 9. uri dopoldne, na kar je bil takoj postavljen pred sodnika Kersten, ki ga je po čisto kratkih ceremonijah obsodil v 14letno ječo. Razglasitev obsodbe napravila je nanj uničujoč utis. Popoldne ob 1. uri odpeljal se je v Joliet v državno kaznilnico, in ob 2. je že nastopil svojo kazen.

Slovenska gostilna.

— Franc Čech odprl je dne 29. septembra na Center Ave. 568 v Chicagu slovensko gostilno, kjer bode točil vedno sveže pivo in druge občajne pijače. Z zagotovilo, da bodo njegovi gostje točno in pozorno postreženi, priporoča se omenjeni rojak za mnogobrojen obisk.

Tovarna v plamenu.

Tukajšnja tovarna za železne posteljnake (Art Bedstead Co.) na 37. in Rockwell ulici, ki obsega celo oboestje (block), se je v ponedeljek dne 1. t. m. vsled silovite eksplozije v severnem delu vnela in je nastal požar povzročil škode za \$60,000. Dveurnemu napornemu delu požarne brambe je pripisovati, da ni pogorela vsa tovarna, marveč da je požar uničil le oddelek za barvila. K sreči ni nikdo izmed ljudij poškodovan.

Pokvarjeno meso.

Nadzornik živil, Murray, "obiskal" je te dni trdko Schwarzschild & Sulzberger in označil 300,000 funtov svinjskih krac s slanino kot nezavzljive. To meso reprezentira vrednost \$50,000. Tudi pri drugih mesarjih je našel pri enih več, pri drugih manj, raznega pokvarjenega mesa. To vse se je uničilo po nadzornikovi odredbi. Ker so te tvrdke stem seveda občutno prizadete, hočejo se oškodovati na drug način, — povišali so cene! Brez izkoriščevanja kapitalisti ne morejo živeti!

Uspehi stavke.

V zadnji številki smo poročali, da so tukajšnji telegrafisti zažugali s stavko, ako se njihovim zahtevam ne ugodijo. Družba Postal Telegraph Company se je sedaj nekoliko že omeščala in ugodila nekaterim zahtevam, med temi tudi povišanje plače za \$5 na mesec vsem slabije plačanim uradnikom.

Javna zahvala.

Slovensko podporno društvo "Delavec" in pevski zbor "Slovan" zahvaljujeta se slav. občinstvu za mnogoštevilno udeležbo njihju izleta v So. Chicagu. Posebno hvalo sta dolžni bratskemu pevskemu zboru "Orel" iz Chicage, ki je s svojim vrlim nastopom pripomogel k tako sijajnemu uspehu naše veselice.

Iskrena zahvala gre tudi članom slovenskih podpornih društev "Sv. Florijana", "Vitezov Sv. Jurija", "Sv. Petra in Pavla" in "Liburnije"; istotako tudi vsem članom in članicam slov. Čitalnice v Chicagu a njih obilno udeležbo.

Slavna društva in sploh občinstvo prosimo, da nas tudi pri bodočih prireditvah počaste s svojo prisotnostjo.

Odbor.

Kje je

Andrej Spolek? — Pred 4 meseci bival je v Utahu, Colo. Vsakdo, komur je njegovo sedajno bivališče znano, se prosí, da blagovoli to naznaniti spodaj podpisnemu, — ali pa se naj sam oglasi.

Anton Logar,
Ravensdale, Wash., Box. 28.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Četrty del.

V.

Maja ilirska armada se ni mogla ubraniti Avstrijcev, ki so se čimdalje bolj bližali Ljubljani. Zasedli so St. Vid in ko je bil general Belotti pri Tacnu po ljutem boju poražen, so zasedli tudi Črnuče, St. Jakob in D. M. v Polju, med tem ko je bil general Milutinović v Rudniku.

Dne 28. septembra zjutraj je velik avstrijski oddelek od treh strani pritisnil na Ljubljano in prodril v mesto. Kakor vihar se je avstrijsko vojaštvo zapodilo v mesto in Ilirci so se umikali, ker so bili preslabi za obrambo. Ali naenkrat se je s Tržaške ceste čulo trobentanje in v divjem diru je pritekel nov ilirski polk v mesto in se zapodil na Avstrijce. Po ulicah so pokale puške, z grada so zagrmeli topovi in vnel se je kratak a ljut boj. Čez dobro uro so morali Avstrijci bežati, še predno je prebivalstvo prav vedelo, odkod je prišla pomoč. Ko pa se je zaznalo, da je bil prišel general Pino z 800 Notranjci in Kraševci, razgnal 3000 Avstrijcev ter jih prepodil iz mesta, tedaj je nastala velika radost. Ljudje so vojake kar vlekli v hiše in jih pogostičali in burno so odmevali po mestu klici: Vivat Notranjci! Vivat Kraševci!

Ali ta pomoč je bila samo hipna Avstrijska armada je bila tako velika, da ji ni bilo mogoče kljubovati, in zato je general Fresia sklenil, da se z večjim delom armade umakne iz Ljubljane, dokler ne pride podkralj Evgen z novimi polki. Zavzetja Ljubljane ni mogel več preprečiti, a upal je, da na Notranjskem in na Primorskem zbere toliko ljudi, da bi se lahko lotil boja in da bi potem s podporo podkralja Evgena brez posebnih težav in žrtev zopet zavzel Ljubljano. Samo na Gradu je pustil malo posadko in ji naročil, naj izkuša držati Grad vsaj 14 dni; v tem času je upal, da zbere armado, ki bi bila kos Avstrijcem.

V jutro dne 29. septembra je odšel večji del ilirske armade proti Trstu. Z njim vred so odšli tudi namestnik generalnega guvernerja, generali Fresia, Belotti in Pino in razni višji francoski funkcionarji. Obenem so tudi razni imovitejši meščani odšli, ker so se bali Avstrijcev. Radost, ki je vladala dan poprej, se je premenila v žalost, četudi je še vse trdno upalo, da porazi Napoleon vse svoje nasprotnike in da se vrnejo Francozi v Ljubljano v nekaj dneh.

Proti večeru so prišli Avstrijci, najprej iz Črnuč in iz St. Vida. Ustavili so se na Dunajski cesti in tam napravili taborišče. Na cesti so kuhali, a kar so potrebovali, so rekvirirali po hišah. Naslednje jutro so zadonele trombe, zapeli so bobni in z nasajenimi bajoneti so pridrveli Avstrijci v mesto — od vseh strani naenkrat. Divje kričaje so se zapodili po ulicah in ljudje so strahoma zaklenili hiše in se pokrili po svojih stanovanjih. Avstrijci so zasedli mesto, veseli, da so ga Francozi zapustili in ob 9. uri dopoldne poslali parlamentarja k palisadam za Sv. Florijanom, naj pozove francosko posadko na Gradu, da se uda. Zapovednik je kaptulacijo kategorično odklonil.

Avstrijci so na to začeli bombardirati grad. Postavili so topove v Prulah, na Golovec in na Poljanah. Tri ure je trajalo streljanje in četudi so bile utrdbe na Gradu močno poškodovane, se posadka vendar ni udala.

Tudi 1., 2. in 3. oktobra so Avstrijci nepretrgoma ves dan bombardirali Grad. Ilirci so odgovarjali s svojimi topovi. Na hišo trgovca Jägerja pri Sv. Florijanu je padla bomba in razbila streho, v Kurji vasi je bila neka hiša razstreljena, gospodinja in dekla pa sta bili ranjeni, več avstrijskih topov je bilo uničenih in več vojakov ubitih.

Ta dan so avstrijski zapovedniki dognali, da nosijo Ljubljancje skrivaj po Rebru ilircem hrano na Grad in zato so pod strogo kaznijo prepovedali, podpirati ilirce.

General Milutinović, ki se je bil nastanil v škofiji, kar ni mogel pojmii, da se Ljubljancje tako zavzemajo za Francoze in sovražijo Avstrijce. Nalašč je ukazal, da mora 3. oktobra svirati godba pred rotovžem. Vojaki so kar siloma zganjali ljudi, da so vpili "Vivat cesar Franc" ali vzlic sil, se je čulo le malo takih klicev. Prišli so samo ljudje, ki so vedno bili Francozom sovražni.

Avstrijski zapovedniki se pa tudi niso mogli načuditi, da se posadka na Gradu ne uda, saj ji je moralo že zmanjkati živih in streliva. Zato so pa dan 4. oktobra določili glavni naskok na Grad.

Bil je deževen dan. Zjutraj je bil v stolni cerkvi Te Deum za avstrijskega cesarja, po maši pa se je začelo streljanje na Grad. Bil je najgroznejši dan, kar jih je doživela Ljubljana. Strahotno so grmeli topovi in trepetalo je vse prebivalstvo. Bombe z Grada so zadele v več hiš in jih hudo poškodovale, tudi nekaj ljudi je bilo ranjenih. Grad je bil silno poškodovan in od daleč se je videlo, da ga ne bo vzdržati niti en dan. Proti peti uri popoldne so topovi na Gradu naenkrat umolkli. "Zmanjkalo jim je municije" so se veselili Avstrijci in so z novo močjo iz vseh svojih baterij bombardirali Grad.

Bombardiranje je trajalo do osme ure. Že prej, koj ko se je stemnilo, se je odpravilo pet oddelkov vojaštva, da naskočijo Grad od Sv. Florijana, od Rebr, od strelišča in od Studentovskih ulic. Tiho in počasi so se vojaki odpravili na svoja mesta. Toda Andrej Kopitar jih je videl in ugani njih namen: Kar je mogel je tekel v hišo, kjer je stanovala gđ. Schmutzenhaus. Z dvorišča te hiše je splezal na Grad in opozoril posadko na pretečo nevarnost. V trenutku ko so v mestu zapele trombe v znamenje za naskok, se je tudi že posadka z Grada zapodila proti Avstrijcem. Zažvenketala so orožja, počile so puške, nastal je kratak boj in Avstrijci so se morali umakniti. Tako silen je bil naval ilircev na štiri kraji. Najhujši boj je bil v Rebr. Samo too mož je bilo tam proti velikemu avstrijskemu oddelku. Trije Ilirci so bili že padli in več jih je bilo ranjenih. Že so bili Ilirci začeli se umikati. Avstrijci, kliče "Vivat cesar Franc!", so planili za njimi, v trdni veri, da zmagajo, kar je pridrel z Grada visok mož s širokim klobukom.

— Fantje, naprej!"

Glas njegov je donel kakor grom. Mož je popadel sabljo, ki je ležala na tleh, in se kakor besen zapodil med Avstrijce. In Ilirci so kakor levje potisnili za njim — borba z bajoneti in s sabljami je bila strašna, obupna, na življenje in na smrt — končno so se morali Avstrijci umakniti in zbežati v mesto.

Na bojišču je obležalo 18 vojakov in med njimi ležal je mož s širokim klobukom, ki je umikajoče se ilirce popeljal v zadnji boj — Andrej Kopitar. Bled in brez zavesti je ležal na mokrih tleh, iz prsi pa mu je curljala kri.

— Naskok je odbit, je rekel zapovednik, ko je prišel na bojišče nad Rebrjo, — ali trpeli smo strašno! Municije ni več, živeža ni več, pomoči ni, utrdbe so razstreljene — udati se moramo.

— Mi vztrajamo do zadnjega, so klicali vojaki. Morda pride vendar pomoč.

— Danes smo se ubranili, jutri se ne bomo več, je rekel zapovednik. Bilo bi brezvestno, ko bi Vas poglal v gotovo smrt.

Težkega srca, s solznimi očmi je stari zapovednik odposlal Konrada kot parlamentarja v mesto. Obenem so nesli vojaki ranjence do! do prvih hiš v Rebr in med njimi tudi Kopitarja.

(Dalje sledi.)

DNEVNI KURZ.
100 kron avstr. velj. je \$20 50
Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Nekaj o pokopališčih.

Iz stare domovine.

Prvotni človek in danes še neomikani človek si ne ve razjasniti prikazni v naravi, bodisi, da so mu iste škodljive, ali koristne. On vidi v teh prikaznih učinkih dobre in zle duhove, ki na skrivnem upljavajo. Proti tem duhovom bilo je tem ljudem in je še jedino sredstvo, da se jih prosi ali zaklinja, zarotava. To delo ni mogel opravljati vsak človek, za to delo je bil pripraven le kak skrivnosten človek, katerega je obseda! po mislih prvotnih ljudi kak višji duh, dober ali hudoben demon, ter ga rabil kot orodje. Prvim zdravnikom in duhovnikom je iskati na tej poti njih postane. Vse nepoznato se je videlo v luči coperništvaja. Ako je živina zbolela, iskal se je copernik, ki je zle duhove iz bolne živine izganjal, ki so bolezen povzročili. Ako je bila suša, iskalo se je copernikov, ki so dež pripravili. Proti neurjem so bili coperniki. Vse kar se danes neumen ljud kot "božjo kazen", "božji bič" imenuje, prepoved, preganjalo se je po skrivnostnih možeh ali ženskah, copernikih. Duhovnik je bil pred neštetimi stoletji čudežni zdravnik, blagoslovitelj živine, preganjalec zlih duhov iz človeka, stvaritelj dežja, najvišji preiskovalni sodnik. In to je na deželi še v marsikateri deželi. V nekaterem hribovju si pokliče bolnik rajši duhovnika, kakor zdravnika, še danes kropijo z blagoslovljeno vodo hleve, dthovniki jih blagoslavljajo, duhovniki molijo proti plačilu za bolna svinčeta, mesto da bi se hlevi snažili in izkužili, še danes katoliška cerkev prireja procesije za dež.

vedne ljudi velikanski upliv. Malo ljudi na primer mej kmeti je bojaznen pred neznanim, skrivnostnim zgubilo. Veda o naravi in njo vladajočih zakonih je omikanejšim očii odprla. Dosti je danes ljudi, ki sprevidajo, da bog ni maščevalno, krvočno bitje, ki ima kako dopajenje na tem, ako se ljudem slabo godi, ali ki bi kaznoval in strahoval človeka, — ali dosti pa je tudi takih, ki se bojijo jeze duhovnika. Omika se počasi razširja in le malo ljudi stoji na visokem hribru, iz katerega gleda v obljubljeni deželo, v katero bi radi peljali one, ki v starih, podedovanih predsodkih stojijo v vznožju hriba.

Ako se prispodablja duševnost Tirolea-hribovca z duševnostjo afrikanskega zamorca, se ne bo našlo dosti razločka. Oba gledata se v svet z očmi, ki vidijo povsod duhove in pri katerih je duhovnik največja moč, ki sploh obstoji. Ta duhovnik pa nima te moči nad ljudmi zaradi tega, ker je res pobožen mož, ali ker se posebno odlikuje kot "božji služabnik" po človeških čednostih, ampak jo ima vsled tega, ker velja tem ljudem kot trgovski posredovalec med bogom in ljudem, ker je uradnik pri kasi za izdajo vožnih kart za vožnjo v neznan svet onstran groba in odvsi od njegovega blagoslova ali od njegove kletve bolezen in zdravje, dež ali suša, življenje ali smrt, blaženost ali prokletstvo.

Tako piše znamenitejši učenjak o vedi gledé postanka, sestave družbe (sociologije), Viktor Zenker. Na to smo se spomnili, ko smo slišali neki res znameniti dogodek. Prve dni avgusta letošnjega leta je umrl v Brezovici pri Mokronogu kmet Dovjak. Zadela ga je kap, našli so ga mrtvega na vrtu. Župnik Hladnik v Trebeljnem mu ni hotel dati

Danes še ima duhovnik na nezvoniti, odrekel mu je prostor na pokopališču in ni ga hotel spremiti do groba. To pa zaradi tega ne, ker bajte ta kmet ni bil 22 let pri spovedi in se tudi drugače ni dosti zmenil za cerkev. Mrlič je pa moral pod zemljo. Tedaj je politična oblast ukazala, da naj župan v Mokronogu skrbi za to, da se mrtvec na pokopališču pokoplje. Mokronoški župan, ki je duhovnikom prijazen, vprašal je župnika, kaj naj stori. Ta mu je grozil z vsem hudim in mu prepovedal opraviti pogreb. Župan je slednjič le preskrbel pogreb. In glej čudo, v teh naših hribih se je pokazalo, da se kmeti duhovnikove kletve niso zbalili. Odprli so cerkev, zvonili 1½ ure in spremili pokojnika v takem številu, kako še nobenega ne. In res pobožno so molili vsi za pokojnika, lepo je molil župan pri odprtem grobu in pevci so zapeli tri žalne pesni. Župnik je med tem v farovžu zelen od jeze škripal z zobmi, klel, preklinjal, a vsa "copernikja" tega "copernika" je bila bob v steno.

Katoliški duhovnik je hotel pokazati svojo moč nad ljudmi in hotel župljane prisiliti, da ga kletve prisijo pogreba za soseda, a pripravil je stem ljudi moške in ženske, da so se mu uprli, da so ga stran potisnili in sami opravili dostojno, mirno pogreb.

Ko to objavimo, podamo nekaj zgodovine pokopališč.

V starih časih so mrtvece zažigali ter jranili pepel od istih v lončenih posodah v grobeh. Pozneje so pokopavali.

(Dalje pride.)

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"GLAS SVOBODE."

ZNAKE

Znaki prehlajenja so gotovo že dovolj znani, da nam jih ni treba posebej omeniti. Kihanje, kašljanje, bolno grlo, bolna pljuča, sluz v prsih so boleznin napake, katere povzročijo pckvarjeni organi. Čim prej se začne kašelj in drugi netudi lečiti tem prej in hitreje človek ozdravi. Ljudje, ki so prekasno začeli rabiti zdravila zoper kašelj so že danes vpreranem grobu.

Severov Balzam
ZA PLJUČA

Je znan kot najboljšo zdravilo zoper kašelj, prehlajenje in vnetje pijuc.
Cena 25u in 50c.

Hitrost.

Glavna stvar pri zdravljenju odrg, opeklin, izvinjenja in drugih enakih boleznih je hitrost pri previjanju rane. Storite hitro ko ste že bolniku deli na rano obkladek namočcn v

Severovo Olje sv. Gotharda.

Cena
50c.

Veselje.

Vsakdo, ki je trpel na raznih neredih v želodcu je prav vesel koje ozdravel po rabljenju

Severovega Želodčnega grenčeca.

Cena 50c
in \$1.00

Redkobesednost.

Trgovska pisma naj bodo kratka, a človek pa naj le govori in se veseli življenja, zdravja in sreče. To pa najhitrejšo in najcenejšo dočete.

te še rabite

Severov Življenski balzam.

Cena
75c.

Rumenje.

Če koža in očesna belina postaneta rumeni in žuljivi, puz je to kaže da prebavni organi niso v redu. Organi, ki dajejo moč in čistoto vsemu človeškemu telesu morajo biti v pravem redu, to se pa doseže z rabljenjem

Cena 75c in \$1.25

Severovega Zdravila za obisti in jetra.

V vseh prodajalnah. :- Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

KATOLIŠKO STALIŠČE IN SOCIJALIZEM.

Z vsa smelostjo se lahko trdi, da je ta zveza, uprizorjena proti danes še nevedni masi, zadnji pojav na polju izkoriščevanja. Naše delavstvo uvideva lopovstvo in spoznava polagoma resničnost naših nauk, da kar mu milostno prepusti delodajalec, to mu izvabi far za svojo malho. Odtod tisto bogastvo na eni strani, na drugi strani pa neizmerno uboštvo. Ko bi naši rojaki vedeli, da je sleherna cerkev nekaka srednjeveška natezalnica — danes seveda le izzermalnica za denar in strahovalnica prostih, svobodnih mislij — bi gotovo nikdar več ne postavljali cerkvá, to tembolj ker iste niso last faranov, kakor se splošno sodi, marveč se priklopijo takoj k zakladu katoliške organizacije. To izpričuje dejstvo, da far neomejeno vlada v cerkvi in si prilastuje vse pravice, ne trpeč nikakega vmešavanja v cerkveno-premoženjske razmere od strani faranov, dočim imajo potrpežljive ovčice to jedino pravico, da vedno le dajajo.

Dokazana stvar je, da je rimsko katoliška cerkev danes največji kapitalist na svetu. K temu ogromnemu premoženju so mnogo pripomogli tudi židovski, protestantski in drugi kapitalisti. Torej katoliška cerkev, — ki bi morala biti po Kristu nositeljica mira in sprave —, se veže celo z drugoverniki, da davi nesrečno priprosto ljudstvo! Tudi z židovskim, protestantskim in drugim denarjem se zdajo katoliške cerkve v svrhu poneumnega nja! Koliko je v te namene že daroval multimilijonar Carnegie, ne bomo preiskovali. Jolietški župnik Šušterski piše o neki družbi v svoji knjižici med drugim doslovno: "Kakor je pravil č. g. Kranjec, je ponujala njemu družba "Claridge", pri kateri dela veliko Slovencev, svet in demar, da se zida ondi cerkev ter ustanovi slovensko župnijo. Kajti edino vera in cerkev — pravijo — je ono sredstvo, ki kroti in lika človeka."

To so podatki, ki dajo mislečemu človeku dosti gradiva za premišljevanje, in na njem je ležeče, da zastavi tudi on vse svoje moči, da zdrabi eno kakor drugo kapitalistično organizacijo.

Da se razumemo, naglašamo tudi tukaj, da mi ne vodimo boja proti veri, ki je zasebna stvar vsakega posameznika, — pač pa bijemo neizprosno boj proti cerkvi kot politični organizaciji, kot sistemu, ki nima z vero prav nikakega stika. Torej še enkrat: cerkev s svojimi ničvrednimi duhovniki, ki razširjajo povečini svoje, ne pa pristne Kristove nauke, — ni vera.

Naravnost smešno je, da dela v premnogih slučajih kar po 10,000 delavcev z enega samega človeka. Uprašamo, ali je to pravično? Kedo je temu kriv, da ne zahteva delavstvo še danes splošne socialne presnove, na podlagi jednakopravnosti vseh ljudij? Mnogo, mnogo jih je, ki bi si eventuelno s silo izvojevali splošno pravo, ko bi ne imela peščica onih izkoriščevalcev razven svoje telesne straže v orožju tudi sedaj še večino nevednega, zaslepljenega ljudstva za sabo.

V tem boju — v zadnjem, ki ga je treba izvojevati, — stojimo danes. Vse: znanost in pravica, je na naši strani. Mi dobro vemo, da smo vsi ljudje ustvarjeni, ali boljše: razviti po enem modelu, in da bi ne smelo biti nikake razlike med nami, ter da je velika večina kapitalistov nekatoliška, a vzlic temu najboljša prijateljica rimske cerkve, ki ljudstvo ovira v pravičnem boju. Vemo pa tudi, da, ko bi naša duhovščina bila res usmiljenega srca in prava naslednica Kristusova, ne bi nikdar strašila prosti narod s peklom in hudičem, pač pa bi ga poučevala o takih verskih resnicah, ki človeka tudi duševno osvobodijo in ga dovedejo na višjo stopnjo omke. Ako bi bilo to resnica, kar trdi Calumetski župnik Klopčič, da namreč uč katoliška vera pravo svobodo, enakost in bratstvo, — potem bi morale biti naravno vse katoliške d žele najzornije države, katoličani pa, ki jih duhovniki skoro že 2000 let poučujejo v pravi svobodi, jednako-

sti in bratstvu, — ti katoličani bi torej morali biti največji socialisti in najpopolnejši ljudje; kajti ravno socializem se najbolj poteguje za pravo svobodo, enakost in bratstvo. A kaj vidimo? Ravno v katoliških državah, kjer so klerikali na krmilu, vlada največji nered, najhujša korupcija; ravno med najbolj vnetimi katoličani se najbolj razširja duh suženjstva, klečplastva in hinavščine; ravno med katoličani se dogajajo najostudnejša hudodelstva! In slednjič vlada ravno med katoliško cerkvijo in zločinskim večinom drugoverskim kapitalizmom najidejalnejša vzajemnost.

Kedo bi se osmelil trditi, da je pravično, da je to "božja volja", ako nekaj tisoč mož izkorišča milijone delavcev?! Kratkotomalo: nezavedno delavstvo prireja kapitalistom in farizejem nebesa že na tem svetu, obratno pa zadnji prve mu — pekel z vsemi mukami, kar si jih more izmisliti človek brez srca.

Poprečno zasluži danes vsak delavec \$40 na dan; v resnici pa dobi za svoje trdo delo samo \$1.75, in še od te male svetice si odtrga četrti del in podari svojemu dušnemu zapeljivcu za zgradbo novega farskega trgovišča (businesshouse), kjer se ga potem navadno odkrito uči, biti svojemu delodajalcu poslušen, zvest in delaven "pes" ter dober katoličan.

Da, smelo trdimo, da so cerkve danes prave pravcate poneumnjevalne šole. Nič več ni slišati v njih besede božje, pač pa gonja za denarjem, o slavospevu in današnje krivične razmere in o ostudnem hujskanju drug proti drugemu. "Kjet far, tam prepri" — star pregovor! (Dalje pride.)

Odperto pismo

na Calumetčane.

Kako sodijo o aferi Klopčič drugi, neprizadeti katoličani, ki so si ohranili samostojnost in preudar nost in kojih ne tira slepa, divja strast v strankarstvo, — svedoč sledeče pismo, ki smo ga prejeli od zavednega katoličana iz Pueblo, Colo., s prošnjo, da ga objavimo. Ker je naš list odprt vsakemu brez razlike ali je prijatelj ali sovražnik, in ker kot pravico in resnicoljubni radi slišimo mnenje tudi naših načelnih nasprotnikov, — ugodimo izraženi želji tem raje, ker upamo, da se bodo vsaj nekaterim pametnejšim Calumetčanom očel odpre in stvar premotrali s stališča, ki je jedino pravo.

Omenjeno pismo se doslovno glasi tako-le:

Pueblo, Colo., 26. septm. Naznanjam Calumetskim rojaki, da imamo tudi mi tukaj v Pueblo enega Klopčiča, ne vem pa, če je to Luketov brat ali ne. Da sta si v marsičem podobna, vendar se naš ne more ponašati s tako velikim številom zvestih privrženec, ki bi se molče strinjali in tako vztrajno šteli dokazane grdobije očitnega grešnika, kakoršen je Val Larka, kateremu stem le potuho dajate, da bo tudi naprej še hrabro in neustrašeno uganjal največje svinjarije v pohujšanje vsem poštenim ljudem. Pri nas imamo še to liko moštva in samostojnosti, da na cerkvenem zborovanju vsak lahko pove resnico vsakomur v obraz, ne da bi se mu bilo treba bati linčanja. Pa če se bi to tudi zgodilo, ne smelo bi se nam toliko zameriti; kajti fara v Pueblo je še mlada in smo vsled tega farani še bolj navdušeni za duhovnike, kakor je potrebno v Calumetu pa imate najstarejšo slovensko župnijo v Ameriki, in med farani je mnogo izvrstnih, pametnih mož. In ti "možje" — pustijo si dopasti take oslarije od Klopčiča in njegovih najbližjih podreptnikov!?

Svetujem vsem poštenim Calumetčanom, ki še v resnici kaj držijo na katoličanstvo, da operejo ta madež, — in da enkrat za vselej napravite konec nečastnemu medsebojnemu sovraštvu, vzemite v roke bič in poženite nesramnega zdražbarja tja, od koder je prišel. Verujte mi, da prej ne bo miru! Tak

človek ni poklican, gospodovati poštenim, zavednim katoličanom! G. Ivanu Moleku morate biti le hvaležni, da Vam je pokazal smrdečo rano, in na Vas je, da jo zacelite; on Vam je odkril vso hinavščino in pokazal Calumetskim slepcem pravo pot, po kateri mora hoditi vsak poštenjak.

Onim nesrečnim zaslepljenem, ki so v Klopčiča tako zaljubljeni, da ne vidijo na njem očitnih grdobij ali pa jih celo še odobrjujejo, pa ne morem drugega reči, kakor da naj vzamejo v roke časnik, ki nepristransko odkriva javnosti čisto resnico, in ki je raditega po mojem mnenju, čeprav sem katoličan, eden najpoštenjših listov, kar jih imamo v Ameriki. Ta list je "Glas Svobode", ki je vse hvale in priporočila vreden, ker se ne boji briniti pravično stvar. — Rojaki, o! Klopčiča samega ne boste zvedeli resnice; on si pomaga le z lažjo in hinavščino. Zato je potrebno, da slišite tudi kak drug glas. Iz tega vzroka sem svoje pismo tudi pustil objaviti v "Glasu Svobode".

Jaz sem kar strmel in skoro nisem mogel verjeti, ko sem slišal kakšne stvari se godé v Calumetu, in da se najdejo med ondoinimi katoličani še ljudje, ki se ne sramu jejo zagovarjati nezaslišano početje župnika Klopčiča.

Toliko vsem Calumetčanom, ki čitajo še pošteno, v preudarek.

Zaveden katoličan.

Prostost govora.

Socialisti stojijo sedaj sredi boja za svobodo govora. Njih govornike na javnih poučilih zborovanjih aretuje policija pod obtožbo, da taka zborovanja motijo promet po ulicah.

Samo na sebi je to dobro znamenje. Kajti to spričuje, da so se široke ljudske mase začele v novejšem času mnogo bolj zanimati za socialna uprašanja kakor še pred nedavnim časom. Tedaj se javni promet ni še mogel zavirati po zborovalcih, ker so redkokedaj nastopali javni govorniki.

Sicer pa je tudi popolnoma izmišljeno, da bi taka zborovanja na kak način motila javni promet. Pri podobnih prireditvah se strogo upoštevajo vse okoliščine in skrbno se varuje vsako motenje prometa. Nasprotno stranke gotovo v tem oziru mnogo več grešijo, a policija jih ne nadleguje. Vzrok temu čudnemu postopanju od strani oblastij, ki merijo z dvojno mero, tiči jedino v dejstvu, da si socialna stranka pridobiva vedno širša tla. To je, kar gospodov ne da mirno spat!

Preganjanja pa so doslej vsaki stvari le koristila; koristila bodo tudi v našem slučaju. Svoboda javnega govora se mora in se bo, tudi izvojevala, ne samo v Chicagi, marveč tudi po drugih ameriških mestih, kjer se to še ni zgodilo. Policija naj se na socialna zborovanja ne navadi, in mesto da jih ovira, naj jih šteti, kar je njena dolžnost.

Pot, po kateri pridemo do zmage naših zahtev, so sočnije; družega nam ne preostaja. Imamo tozadevni zakon in množino sodnih odločb, ki govorijo za nas, in vršitev zakonov moramo izsiliti. Policija se bo morala sodnim razsodbam že ukloniti, rada ali nerada. Njeno samolastno, strankarsko postopanje mora se vsakemu mislečemu človeku pristuditi.

BOLEZNI VSLED MRZLEGA VREMENA:

revmatizem, nevralgija, bolečine v ledjih, prsni in križu, hripa in influenza se odpravijo

DR. RICHTER-JEVIM ANCHOR PAIN EXPELLERJEM

Dr. Richterjev Anchor Pain Expeller je zelo dobro sredstvo proti bolečinam v križu, protinu revmatizmu itd.

Pazite na v ratveno znamko. Pri vseh lekarnarjih 25 in 50c

F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St. New York.

Največja slovanska tvrška

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Se priporoča vsem slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakterih potrebščin. Izdelek je najfinji in najskusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Pišite v svojem jeziku po vzorce ali vzorčno knjižico.

Nestevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost ni okusni izdelek naročenih potrebščin.

Slovincem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČESKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celim svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zatopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po cení se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi ni, ste imeli, štete se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo opisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekateri prodajalci trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamanikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

J. J. DVORAK & CO.

UNION CLOTHIERS AND TAILORS.

598-600 BLUE ISLAND AVE.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
o velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto kron 10

za pol leta kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

"Glas Svobode"

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Chicago, dne 23. septm. 1906.

Nekateri ljudje so podobni otrokom, ki se igrajo z ognjem in ne mirujejo prej, da se opečejo. Tak srboritež je tudi naš Chicaški župnik Rev. Anton Sojar. Sicer ga je menda že nekotično sram, da se njegovo ime vedno čita po časopisih; zato se je zadnje čase jel skrivati za imeni raznih svojih katoliških backov, ki so tako pametni, da slišijo travo rasti. Ta pogumni bojevnik Gospodov torej spuša izza varnega hrba svojih udanih podrepnikov pšice na vse kraje, ki so pa tako tope, da nič ne ranijo. Ker pa njegovih neslanih šal noče priobčevati že noben dostojen list — tudi katoliški "Amerikanski Slovenec" ne — zatekel se je v "pribežališče grešnikov", k "Novi Domovini", k mu je z največjim veseljem odprla prazne predale, a previdno pristačila, "da odklanja vsako odgovornost za vsebino dopisov, ki se tičejo čikaških razmer". Že to govori precej jasno, da gospodje nimajo nič kaj posebnega zaupanja v verodostojnost Sojarjevih dopisov!

Nemilo je dirni moj dopis v št. 37 "Glas Svobode" z dne 14. septm. t. l. g. Sojarja. In zakaj? — Samo zato, ker sem mu v obraz povedal resnico, da ne zna družega nego zdradbe delati in svoje nerazsodne pristase hujskati proti drugače mislečim. Zavedajoč se resničnosti svojih trditvev, podpisal sem se tudi s polnim imenom.

Ne tako "prečastiti" Sojar! Ta strahopetnož si ne upa na dan s svojim imenom in se je tudi to pot skrtil za hrbtom znanega nevedneža Josipa Steblaja, ko je v št. 211 "Nove Domovine" priobčil nekak dopis, v katerem mi očita nezmožnost, da bi jaz sam kaj spisal, in pravi, da sem zgoraj omenjeni dopis le podpisal, skovan pa da je bil drugje. *) "Veliki" socijalist Sojar, ki v vsakem svojem govoru in v vsakem svojem pismenem proizvodu kaže, kako primitivne in zmenejene pojme ima s socijalizmom on tak "socijalist" torej nadalje trdi, da se jaz razumem na socijalizem, kakor zajec na boben. Ne bom se sicer hvallil, da sem prebavil že v nauke, kar jih ima socijalizem; kajti teh dobrih naukov je tako ogromno število, da jih ne prebavi niti najbolj trebušasti fajmošter, ki ima vrhutega še vsak dan 24 ur prostega časa. Z mirno vestjo pa lahko trdim, da sem se teh božjih naukov nasrkal gotovo v večji meri, kakor plitvi g. Sojar ali pa analfabet Steblaj, ki niti pisati ne zna in ki je po svoji lastni izjavi račeval v svoji mladosti v Bosno polento in žgance kuhat, nego da bi šolo obiskoval in se vsaj za silo pisati naučil. K takim ljudem se jaz ne bom hodil učiti socijalizma! To je pribito.

V svojem, od Steblaja le podpisanim dopisu zaukazuje g. Sojar meni in g. Kondi, da naj mirujeva, "ker se sicer zna nama kaj neprijetnega pripetiti, in bova morala še dalje na East rajžati; Sojar da ima črnila in papirja dovolj, gradiva pa še več." — Gospodine, mi smo popolnoma mirni; tisti, ki se razburja,

*) Uredništvo "Glas Svobode" potrjuje, da g. Duller rečenega dopisa ni le samo podpisal, marveč ga sam sestavil in spisal. Toliko resnici na ljubo.

ste jedino Vi; mene taki dopisi, kakor je Vaš zadnji, delajo čisto hladnega. Ako imate res kaj gradiva, le na dan z njim; odgovarjal Vam bom dosledno. Bojim se pa, da so se Vam začeli možgani že sušiti, kar kaže vse Vaše početje v zadnjem času. Iz dejstva, da se Vam vedno nekaj sanja o potovanju na vzhod, pa sklepam, da se V. sami pripravljate na tako rajžo. Priklicati Vam moram namreč v spomin, da so bili tučjak v Chicagu trije Vaši predniki, pa je vse tri veter odnesel: enega na sever, enega na jug, tretji pa se je zmazal, da se še danes ne ve kam. Vi pa se morda pripravljate na potovanje proti vzhodu? Srečno rajžo, če odidete! Mi pa ostanemo tukaj, ker se nam tukaj bolj dopade in nam ni sile stran hoditi! Ako pa Vi še vseeno tu ostanete, nimamo nič proti temu; saj nam niste na poti; jaz Vas gotovo ne bom preč gonil, kakor gonite Vi nas. Bomo včasih vsaj še kak špas imeli, da nam ne postane preveč dolg čas!

Stebčaj pa je velik revež na duhu, in zato se mi ne zdi vredno njemu odgovarjati. On naj raje poravnava pri svojih sorodnikih, kar ima za poravnati, potem naj šele posojuje svoje ime za stvari, ki mu sicer nič mar ne gredo.

Torej še enkrat, g. Sojar: mi ne zlezemo pod klop! Le kar začnite in udarite, a garantiramo Vam, da bo vsak nam namerjeni udarec odskočil nazaj na Vaš hrbet s podvojeno silo.

Da ste mi zdravi!

Anton Duller.

Calumet, Mich., 24. septm.

Po zadnjih razkritjih v "Glasu Svobode" in dogodkih, ki so v slovenski naselbini v Calumetu začrtali zgodovinski spomin, zdaj menda že vsakdo pozna našega Luko. Ta revček je sedaj res pomilovanja vreden! Sprva, ko se je g. Molek "predrznil" povedati nekoliko resnice o njegovih doslej skritih nesramnih razmerah z Maričetom, zbesnel je kakor vol, ko se ga posegače za pravo žilo. Divjal je v "Glasniku" in klical vsó farno na pomoč proti takim "predrznostim". Pa kaj smo doživeli? Zadnje nedeljo je stopil pred oltar in s silno pobitim glasom izjecal, da odsele ne bo več odgovarjal svojim nasprotnikom, ne bo se več upiral obdolitvam, — molčal bo na vse, kar se bo pisalo in govorilo... (Prav radi verjamemo, da se ne bo več upiral obdolitvam in da bo na vse molčal — iz jednostavnega razloga, ker se čuti krivega in ker ne more ničesar utajiti! To zavrženo človeče hoče morda na vse zadnje igrati še *preganjano nedolžnost!* — "Qui tacet, consentire videtur" — Kdor molči, priznava — pravj latinski pregovor. — *Opomba uredništva.*)

Pa končno je farane prosil, da pozabijo, kar je bilo; kajti vse ostane pri starem...

Ha, ha, ha! — to je pa za počt! Ali Rev. Klopčič misli, da bomo potem tudi mi molčali? Kaj še! Na : bo prišlo vse, vse, tudi kar je še skritega; odkrito bo vse, da tako spozna slovenska javnost, kakšna gujiloba se nahaja v marquetteški škofiji. Luka pa lahko molči, saj mu itak noben izgovor nič ne pomaga.

Nadalje je rekel naš "častivredni" župnik, da "ostane vse pri starem". To bi bil lahko povedal z drugimi besedami: "Ljubček bom še zanaprej z Maričetom in drugimi babnicami — seveda bolj na skrivnem, — saj mi je to dovolil sam milostivi g. škof — a vsi farani, če bodete kaj videli, obdržite zase!" — Živijo! Rimski papež je pač lahko ponosen na take škofije in take naslednike apostolov v Ameriki!

Mariče Šulkovo je te dni neznanško korajžno. Pri škofovi preiskavi je tajila vse in izjavila, da je vzlie svojemu 28. letu še — vedno devica! A nekaj dni preje se je bahato točkla na prsa in žvrgolela: "Poglejte me, zame se Kranjci tepo v cerkvi, za me bi skoro tekla kri! Kranjci so neumni! Jaz in Luka se imava rada, in nihče nama tega ne zabrani. Kadar pojde Luka iz Calumeta, pojdem tudi jaz z njim,

in ako jaz hočem — še danes vrže Rev. Klopčič rimski ovratnik na tla in se — poroči z menoj!" (Drugi "Živijo!") Da, da, Mariče do bro ve, da je Luka za večne čase njen. Nekoč sta se bila Mariče in Luka skregala v farovžu; tedaj mu je ona (to je slišala verodostojna priča na lastna ušesa) vrgla te-le krilate besede v obraz: "K... , prasec p-jani! Lep duhovnik si Ti — štiri pankerte že imaš in jednega boš vkrátkem dobil, in še štiri bš imel, če se boš s k... i vlačil..."

— Luka pa je na te besede lepo molčal in v par dneh sta bila zopet prijatelja, kar spričuje pisemce, ki se je našlo v farovžu in na katerem je bil prijet posušen cvrt "mačeh", s sledečo vsebino:

"Father!

Tu so Vam rožice,

pisane in bele. —

Kaku pa kaj Vaše?

Ali kaj cvetejo?

Prisrčen poljub

Mary."

Ali hočete še lepši dokaz? — In ta ženščina oskrbuje cerkveno perilo! — Kadar je treba čistiti cerkvena tla, takrat storé to slovenske žene in dekleta za "božji lon", — cerkveno perilo ima prilježnica za — plačilo! — O pamet, pamet, kje si?!

H koncu še nekaj. Rev. Klopčič nori v "Glasniku" zdaj o samem socijalizmu. Njegovi preganjanci so sami socijalisti", in Calumet je ba je zdaj poln socijalistov! — S to ovuljeno frazo si je pomagal tudi pri škofu. Vsak pameten človek ve, da se ničvredni farji vedno oprijemljejo takih in enakih izgovorov. Socijalizem mu je sedaj za pesek v oči. Potemtakem je po Vašem mnenju, g. Klopčič, že vsak socijalist, kdor Vas ali Vašega Maričeta le grdo pogleda! Socijalist je potem tudi eden cerkvenih odbornikov, ki se je nedavno izrazil, da sta Vi in Vaša Mariče — nič vredna človeka!! Čemu imate potem socijaliste v cerkvenem odboru? — Ej, Luka, ta pa že ne nese! K Vašemu razlaganju socijalizma v "Glasniku" naj rečemo le s Presernom: "Lé čevlje sodi naj Kipitar!" In na Vaš bedasto smešni vzklík — "Kaj bode z našo krasno cerkvijo na Calumetu, ko zavladajo socijalisti" — naj pripomnimo le toliko, da *onemu* le ne bo služila, kakor zdaj, oziroma je nedavno... Ali hočete vedeti, kaj??? Lahko Vam povemo prihodnjije.

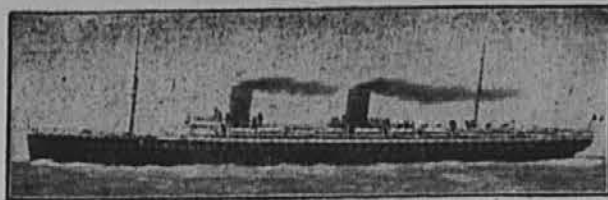
Resnicoljub.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska proga

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	30.000 ton.	La Lorraine	22.000 ton.
La Savoie	22.000 ton.	La Touraine	15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovič, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavil Sarič, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

POZOR!**POZOR!****SLOVENC!**Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka
Frank Bernik, ki je otvoril hotel na

44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAFOMINITE SI:

"EDINI SLOVENSLI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežbal...

FRANK BERNIK, lastnik.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUŠTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačenih.]

108 Greenwich Street, New York.

Če Cenjeni gospod!

S tem se naročim na.....delnic družbe 'American Navigation Co' ter Vam zajedno pošljem znesek \$.....kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti vposlanojavoto v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190.....

Čeki, menice (trate) in poštne nakasnice naj se pošljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

- Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
- Nartzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave, Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
- Pomožni
 odbor: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
- Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do pobora, da pravočasno dopoljšajo svoje dopise jednotnemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Militarizem in antimilitarizem.

Stvar je začela po vsem svetu prihajati nekoliko sitna. Vladajoča družba se prav dobro zaveda, da ves njen sijaj temelji le na bajonetih "zvestega" vojaštva in na drugih takih varnostnih odredbah. Toda ta "zvestoba" pričela se je opasno majati, in brezpogojno za upanje je splavalo po vodi!

Povoda za to je tudi dovolj. Ne samo, da bibe ves militarizem v obraz naši civilizaciji, — kar našo vzvišeno gospodo sicer prav malo briga, — marveč zato, ker je brezmišelnost in škodljivost militarizma takorekoč na dlani in vsakemu jasna. Militarizem nalaga državi nezno bremena, države se pogrezajo v vedno večje dolgove, ker vsako leto več izdajo kakor sprejmejo in vrhutega potrebni denar revežem v obliki indirektnih davkov tajno iz žepov kradejo; kajti bogatinci ne plačujejo davkov, svojim dohodkom in razmeram primerno, kar so tožili že učenjaki v starem veku, n. pr. grški modrijan Aristoteles, in od tedaj pa do danes se v tem oziru ni prav nič spremenilo. K temu se prične, da živ vojaštvo v najhujšem, pravem suženjstvu, kar je v popolnem nasprotju s prosvitljeno našo dobo z visokorazvitim društvenim življenjem, časopisjem in prometom. Tudi zasluženi vojak ima danes, kolikor toliko vpogled v javno življenje in ve, kaj se godi tudi zunaj vojašnice. Vedne vojne to sicer one mogočnejše in napravljajo iz vojaka žival z najnižjimi strastmi, toda vedne vojne stanejo denar, več nego se ga more izmzgati iz obožanih narodov. Pri teh razmerah je torej izključeno, obrzati vojaštvo v prejšnjem strahu in stari zvestobi. Dani se tudi pri sužnjih.

To je za vladajoče toliko nevarnejše, ker je velik del mladih ljudi, ki se k vojaški službi prisilijo, že prej bil prepojen z duhom antimilitarizma, predno je stopil v vojašnico. Kolika nevarnost tiči v tem, to se v vsakdanosti ne more na zunaj opaziti. Strah in preudarnost prepoveduje slehernemu vojaku, pokazati svoje pravo mišljenje in čustvovanje. Toda pod navidezno zvestobo in pokorščino tli ogenj, ki v danih slučajih izbruhne na dan s tem večjo silo. To se zadostno vidi pri ponavljajočih se ruskih vojaških uporih. Pa tudi v zapadni Evropi so tla za vojaško revolucijo brezdvomno jako ugodna, in morebiti nas nekega lepega dne presenetijo velikanski dogodki, ki bodo Evropo korenito preobrazili v tem oziru.

Ako se pridruži še sistematična protivojaška agitacija, kakor se to očitno godi na Francoskem, Italijanskem in Švicarskem, na Nemškem pa z umestno previdnostjo, — potem si lahko mislimo, da so se začele ljudem, kojih obstanek bi brez vojaške sile niti 24 ur ne bi zasiguran, pošteno hlačice tresti. Kakor smo svoječasno poročali, je francoska vlada objavila razglas, v katerem se "četovsko" in skliču joč se na ljubezen domovine vsi oficirji opominjajo, da vojaštvo "prijateljsko" poučijo in ga na-

vdušujejo za obrambo domovine, t. j. za sveto lastnino. To kaže, da med francoskim vojaštvom gineva ona fraza "o svetem navdušenju za sveto stvar domovinsko"! Nemškemu cesarju Viljemu, "Neprebavljivemu" — kakor ga zasmehujejo imenujejo celo nemški ameriški listi — zdi se v njegovi domišljavi mogočnosti to še nepotrebno in nečastno, da bi sam agitiral za svoje "veličanstvo"; za njegov prijazen in milosten pogled se itak dovolj pulijo liberalni in pasje-ponižni časnikarji, ki celo zahtevajo, da predavajo častnik. vojakom o vzvišenosti zvestobe do cesarja, o religiji (veri) in o škodljivosti socializma. Oficirji pa so tem časnikarjem odgovorili, da to vendar ne gre, in namignili, da o socializmu pač ne morejo poučevati, ker sami ne vedo dosti o njem gotovo pa manj, kakor marsikater vojak, ki je vzrasel pod vplivom socializma; sicer pa bi odvračanje od socializma bila zanj le reklama. Ti častniki imajo s svojega stališča popolnoma prav.

Na kratko rečeno, militarizmu prede slaba, in kmalu bo konec njegove slave. To glede Evrope; kajti pri nas v Ameriki uprašanje militarizma ne igra iste vloge kakor tam. Pri nas je le policija in nekaj milice, ki užene vse v kozji rog. Dokler se bodo še ljudje navduševali za republikance, demokrate ali demagoge, kakorsin je Hearst, dotlej raznim kapitalističnim goljufom ne bo niko motil mirnega spanja in so vsekako bolj varni kakor evropski kronanci.

Papež — vatikanski jetnik.

Klerikalec vedno govore o papežu, češ, da je ujetnik itd. Da bode o tem stvar jasna, povemo po "Napreju" naslednje o papežu in njegovem jetništvu: 20. septembra 1870. leta so zavzeli Italijani Rim ter papeža oprostili posvetnega vladarstva. V nadomestilo te "izgube" je bil izdan 13. maja 1871 za papeža od italijanske države garancijski zakon, ki priznava in daje papežu zelo veliko pravico. Par. 1. pravi. Papeževa oseba je sveta in nedotakljiva; zločini proti papežu se smatrajo kot zločin proti majestatu. Po par. 2. so papežu priznane vse časti, ki gredo vladarjem, da, celo gredo papežu vse te časti kot prvemu med vladarji; po par. 3. ne sme noben policist v poslopja, kjer ima sedež papež ali kjer le začasno prebiva; po par. 8. ima papež popolno svobodo izvrševati vse funkcije svojega urada. Par. 10. pravi, da imajo poslanci tujih vlad na papeževem dvoru vse tiste privilegije in svobodščine, ki gredo po mednarodnem pravu poslancem suverenih vladarjev. Isto velja za papeževe poslance na tujih dvorih. Papež si sme po par. 11. dopisovati s celim katoliškim svetom, ne da bi smela italijanska vlada kaj posečvmes. On si more urediti celo neodvisne poštne in telegrafske uslužbence v svoje namene. Po par. 12. so seminarji, akademije, kolegiji in vsi drugi zavodi za duhovne v Rimu ter 40 milj okoli podrejani le papežu in neodvisni od italijanske vlade. Po par. 13. se določa pa-

pežu civilna lista (letna plača) 3. 225.000 lir in prosta poraba palač in vrtov vatikanskih, ki so proglašeni za nedotakljive. — Seveda ni papež Pij tega zakona odobril ter je celo vse one, ki so povzročili, da je prišel ob posvetno oblast, enostavno izključil iz katoliške cerkve. Zakaj ni hotel priznati garancijskega zakona, je jasno; papežem je veliko na tem, da se jih smatra za "uboge jetnike vatikanske". — Ne bo odveč, če ponatisnemo še iz slavnostnega lista francoskih katolikov "Le Vaticane", izdanega leta 1895. v Parizu pri založniku Firmin-Didot, kako uboga je papeževa domačija. Dvor papežev tvori: 12 osebnih tajnikov, ki so vsi visoki duhovni dostojanstveniki, ter dve prelaturi: častna in aktivna! Častna prelatura obstoji iz: 10 patrijarhov, 63 nadškofov, 89 škofov, 184 notarijev, 230 prelatov hiše Nj. Svetosti, 634 nadštevilih komornikov, 318 častnih komornikov, 228 tajnih komornikov zunaj Rima, 51 častnih komornikov, 86 tajnih komornikov izven Rima — vsi imajo pravico oblačiti se v fralove obleke ter nositi ametistove prstane. Prelatura aktivna pa obstoji: in 6 prelatov palatinov z majordomom na čelu in visokih duhovskih uradnikov tzv. vatikansko kastelanstvo, iz 14 članov pravnega zbora Sacra Rota Romana, 7 upraviteljev Vatika-

na, iz kasacijskega dvora, ki ima 6 votantov in 65 referentov, iz 10 ceremonijalnih mojstrov in 6 kastelanov v praksi — vsi so duhovniki, skupaj 2030 oseb! Potem pridejo laiki: 398 nadštevilih komornikov plašča in meča, 6 članov visoke rimske aristokracije. Garda papeževa šteje: 13 oficirjev, 48 gardistov plemičev, 400 gardistov "navadnih ljudi", 120 služabnikov ima hierarhija, h kateri se šteje še 36 tzv. busolantov, potem je še 120 švicarskih vojakov in 3 častniki. Kuharjev, lakajev, kočijažev, vrtnarjev in poduslužbenecv je vseh skupaj 1060 oseb. V Vatikanu imata torej "ujetnik-papež" celih 4455 ljudi za svojo potrebo. — In kdo ima še to drzno čelo trditi, da ne papež ujetnik in revež!?

"Slov. Narod".

\$13.00 v Buffalo in nazaj

iz Chicago 10., 11., 12. in 13. oktobra po Nickel Plate železnici. Listki so za nazaj veljavni 19. ali 29. oktobra, in se tudi lahko podaljša. Vozijo trije brzovlaki vsak dan. Pullmanovi spalnici vozovi. Kosilo v klubovih jedilnicah od 35c. do \$1, kakor tudi a la carte. Nikakih doplačil se ne zahteva na Nickel Plate železnici. Za podrobnejša pojasnila pišite John Y. Calahan, General Agent, 107 Adams St., Chicago.

Pozor!

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovjši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. \$14.00 To vrste ura stane le

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatou dobro znani

Jacob Stonich, 72 E. Madison St. Chicago, Ill.

POROČNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka pedoba je lepo in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečuje manjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI PARNIKI NA DVA VIJAKA	
"CARPATHIA"	13,600 ton.
"SLAVONIA"	10,600 ton.
"PANNONIA"	10,000 ton.
"ULTONIA"	10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navčila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!

F. G. WHITING, ravnatelj. 67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

—gostilničar—

663 Blue Island Avenue CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrsne smodke. TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE, Slovenski fotografioni atelije mej Slovenci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah. 1841 Euclid Ave. CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Nadvojvoda Fran Ferdinand je na potu v Dalmacijo bil v Divači slovesno sprejet. Kolodvor je bil okrašen z mnogimi trobojnicami. Navzočen je bil okrajni glavar, jako mnogo duhovščine in en župan. Občinstvo je pač klicalo slovensko "živio", vse drugo pa je bilo izključno nemško, pozdrav in govori, kakor bi bila Divača na germanskih tleh. Lep dokaz slovenske narodne zavednosti in narodnega ponosa. Če se sami tako ponizujemo, ni čuda, da nas sovražniki zaničujejo.

Eksplozija.

Dne 11. septembra t. l. ob 6. uri zjutraj je eksplodiral rezervoar opatijske kanalizacije v Škrbcih. Detonacija je bila strašanska. Rezervoar je zletel ves s stroji vred v zrak. — Človeške žrtve ni.

Suša in pomanjkanje vode vlada na Krasu in se slabi nasledki tega poznajo na poljskih pridelkih, zlasti pa po vinogradih, kjer grozdje odpada. Ker je še toča precej pobila, preti Kraševcem veliko pomanjkanje.

Nesreča na železnici.

Osební vlak iz Velikega Varadina je trčil ob neki tovorni vlak. Stiri osebe so bile ubite, šest jih je pa bilo težko ranjenih.

Iz Studenca.

Ubilo je samskega čevljarja Jerneja Severja iz Studenca pri Postojni. Ko je na pogorišču svojega brata poleg treh drugih delavcev delal, se je zvrnil s konca hiše pod strešni zid nanj in ga popolnoma zmečkal. Drugi trije so še pravočasno utekli in se izognili nesreči. Ponesrečeni Jernej Sever (Škantič) je prišel še le pred par meseci iz Amerike domov.

Cerkveno "žegnanje" v Bodovljah pri Škofiji Loki je bilo 2. t. m. Ker fantje niso hoteli obljubiti, da ne bodo plesali, župnik Sinkovec ni hotel priti maše brat. Mladina je po stari navadi, katera je že od pamtveka, plesala popoldne. Sinkovec pa možje odgovarjajo sledeče: Nekaj ljudi ste imeli doslej na svoji strani v Bodovljah in Zmenci, ki so vam pri volitvah prili silno prav. Zdej ne bo več tako. Pa tudi po biro vas ni treba več v Bodovlje in Zmence; kadar nam boste brali mašo, boste pa dobili biro!

Železnica Kranj-Tržič.

V torek 11. septm. je dospel v Kranj stavbeni vodja te železnice g. Robert Schindler, c. kr. stavbeni nadkomisar. Z delom se prične še letos. Otvoritev te železnice bo pa 1. junija 1908.

Pomožitev vojaštva.

Vojno ministrstvo je vprašalo ljubljanski magistrat, če more oskrbeti prostora za dve novi stotnji domobranske artilerije. Magistrat ji odkaže menda del stare sladkorne tvornice na Poljanah. Prva stotnja domobranske artilerije, ki je v Avstriji nastala šele, odkar jo ima ogrski honved, se ima urediti baje že 1. aprila 1907. Tudi glasovi o preložitvi poveljstva X. armadnega kora iz Galicije v Ljubljano nočejo potihnuti. Prav naravno bi bilo, da bi ob teh obsežnih premestitvah armadi dobila tudi Postojna kaj vojaštva. V vojaških krogih je itak priznano dejstvo, da dopolnilno poveljstvo 97. pešpolka spada edino le v Postojno, kajti kako naj se v slučaju vojne notranjski vojaki zbirajo v Trstu, ki je lahko že v prvih 14 urah v rokah sovražnika.

Štajerski Slovenci in volilna reforma.

Dne 6. sept. se je vršil shod za Slov. Bistrico in okolico na Štajerskem. Govorili so Dr. Brejce, Dr. Dimnik in soc. demokrat Novak. Izrekla se je nezaupnica slov. zastopnikom v odseku za volilno reformo z 49 glasovi proti 42. Dr. Brejce je zahteval, naj se poslanci "Slovanske Zveze" združijo z na prednjaki, da se ustvarita dva mestna mandata za Kranjsko, — ako ne, treba ustanoviti in organizirati stranko, ki bi imela glavno

oporo v koroških in štajerskih Slovencih. V resolucijah pozivajo slov. poslance, da skušajo z vsomi sredstvi popraviti krivice, storjene Korošcem in Štajercem, in naj se poslužijo v ta namen če treba obstrukcije, in združijo naj se v te, za ves narod važni zadevi.

Samomor deklice.

Iz Celovca se poroča: zletna Ana Stossier, hčerka mesarjeva, se je ustrelila z lovsko puško svojega očeta. Spržila si je vsebni obeh cevij v glavo, katero ji je popolnoma razneslo. Vzrok samomoru je njeno razmerje do nekega poročnika.

POZIV na javno milosrčnost.

Dne 5. kimovca t. l. izbruhnil je v Radmirji, v Savinski dolini na Štajerskem, strahovit požar. Vnel se je najprej Natlačanov hlev, kjer so na "podu" mlatili mlatiči. Govorili se, da so zažgali s kajenjem nesrečnih cigaret, kar pa se ni dokazano. V kratkem je bil skoro vsa spodnji konec vasi v ognju, posebno s slamo krite hiše, hlevi, kozolci, "kašte" in drvarnice. Z opako krita poslopja so čudoma ostala, da si se je ogenj preko njih širil po slamnatih in lesenih poslojih. Pogorelo je vkljub najvztrajnejšemu delovanju požarnih bramb iz cele zgornje Savinske doline 26 večjih in manjših poslopij, posebno kozoletov in kašt, večinoma z žitom in senom napolnjenih. En posestnik je izgubil vsled ognja vsa poslopja (6), vsa gospodarsko opremo in vse pohištvo z obleko vred. Koliko pa je najemnikov, katerim je zgorelo vse bote premoženje. Izmed ponesrečencev so nekateri zavarovani proti ognju, seve kako: je že navada pri ljudeh za jako male svote, so pa nekateri vmes, kateri žal niso bili nič zavarovani. Poljski pridelki, kakor žito, seno, potem gospodarsko orodje, živina, pohištvo, obleka sploh ni bilo zavarovano. Škoda, ki se je površno cenila, znaša pa 40.000 do 60.000 kron. Da se veliki revščini vsaj nekoliko in za prvo silo odpomaga, sklenil je podpisani odbor pobirati prispevke za uboge prebivalce. Domači in bližnji dobrotniki so v naglici darovali 280 kron. Ker pa je škoda tako velika in sila nujna, obrača se podpisani odbor na vsa blaga, človekoljubna srca, do vseh darežljivih rok, da blagovolijo po mogočnosti pomagati. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Imena blagih dobrotnikov, kakor tudi njih prispevki se bodo po časnikih objavili. Vsem svojim podpornikom pa se že vnaprej zahvaljuje v imenu nesrečnih pogorelcev podpisani odbor, na katerega naj se vsi prispevki, vsa event. pisma adresirajo. V Radmirji (pošta Sv. Frančišek Ks.), dne 8. kimovca 1906. — Odbor za pogorelece v Radmirji: Josip Terčak, nadučitelj, Gregor Dupelnik, župnik, Ignacij Stirnecky, učitelj, Ivan Stiglic, Fr. Slatinšek, Martin Cirej.

Nujna prošnja.

Rojaki po Ameriki se nujno prosijo, da naznanijo naslov Martina Ganc, ako je komu njegovo bivališče znano in če je sploh še pri življenju. V stari domovini umrl mu je oče Miha Ganc dne 8. septembra t. l. in radi zapaščinske razprave po njem bi sodnija rada zvedela za njegovega sina. Kdor torej kaj o njem ve, naj naznani na "Glas Svobode" ali pa Jožetu Zalokarju v Zagradcu pri Sevnici (Lichtenwald, Untersteiermark, Austria).

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravljen vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Prodajam zemljišča od 10 do 50 tolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno. V vsih tozadevnih informacijah obrnite se zaupno na M. P. Pazderic P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

Kedo vam zamore pomagati.

Ako ste bolni, slabi ali v nevolji?

Na svaki način samo oni zdravnik, kateremu so dobro znane vse človeške bolezni, trpljenja in slabosti!

ROJAKI! Pazite komu poverite zdravljenje Vaših boleznij!

Kajti v Vašem zdravju obvisi Vaša prihodnost, kakor tudi Vaše družine, Vaših malih in dragih, za katere se mučite in delate. Zato naj rojaki, ako vam je potreba nasveta ali zdravniške pomoči, vedite, da je naš stari, izkušeni in po celem svetu znani in slavni:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

edini, kateri zamore in kateri garantira, da vas zagotovo ozdravi od katere koli akutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na plučah, prsih, želodecu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v glavi, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehuo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, nadiho, bronhialni, pljučni in prsni kašelj, blavanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in bolni, zlati žido (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, bozpat, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke onanije (samozrabiljevanja), šumenje in tok iz nosa, ogašanje, vsa bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lisaje, mazolje, turo, hrušte in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternini i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis kakor tudi vse

tajne spolne bolezni moške in ženske.

POZOR! Zakaj drugi zdravniki ali zdravniški zavodi nimajo pismenih zalval ali slik od ozdravljenih bolnikov! **Odgovor!** Zato ker niso nikogar ozdravili — potem je popolnoma naravno, da se jim ljudje ne zahvaljujejo.

Tu donášamo par slik onih bolnikov, katere je naš slavni **Dr. E. C. COLLINS, M. I.,** v zadujem času popolnoma im do kraja ozdravil.

Ozdravljen: boleznj v prsih, težkega dihanja in slabosti.

VLADIMIR S. JOVANOVIČ,
New Albany, Ind.

Ozdravljen: bolečin v križu in reumatizma v rokah in nogah.
JOZO PERNAR,
Box 212, Richmond, W. Va.

Ozdravljen: natožko prsih in bolezni reumatizma v ledjih in ledjih.
TEREZIJA KUMOR,
1015 Commercial Ave., Chicago, Ill.

Ozdravljen: Rheumatizma in slabosti mehurja.
BOZO DOBRAS, Box 41 Boston, N.Y.

Ozdravljen: Dispepsije in želodčnega katarja.
MILOS LAVRNIC,
A. V. S. Co., Louisville, Colo.

Ozdravljen: prebavljanje v rebrih.
MARKO LEBIČIČ,
21 River Bank, Kansas City, Kans.

Ozdravljena: boleznj v prsih, želodčnega katarja, težkega dihanja in bolezni srca.

MICAELA MCKRAWICKA,
45—5th Street, Passaic, N. J.

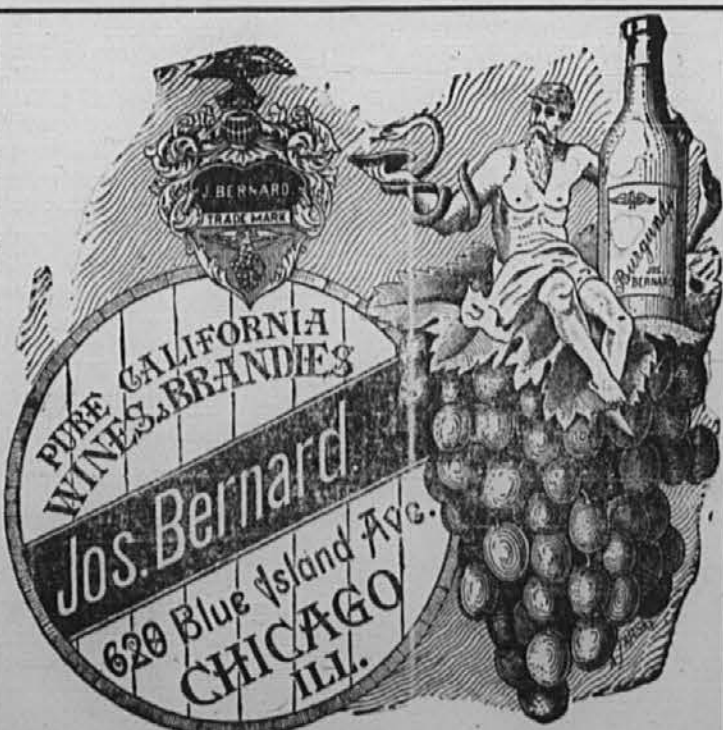
Imamo še na stotine drugih pismenih zalval od ozdravljenih bolnikov, — katerih pa radi pomanjkanja prostora nemoremo vsih namerak objaviti. — Zato naj rojaki oveneli! Priloge so obrnite na kakega zdravnika ali zdravniški zavod — prašajte nas za svet — ako ste bolni, slabi ali nemočni — ali ako vas drugi zdraviki niso mogli ozdraviti, — točno in brez vsakega stranovanja opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku — pišite koliko ste stari — koliko časa traja bolezen ter vse glavne znake bolezni. Ako vam bolezni popolnoma znatno, pišite po knjiga Zdravje katero dobite zastonj, ako pismu prilozite nekoliko poštih znakov za poštno. — Pisma naslavljajte na slediči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST., NEW YORK, N. Y.

potem smete z mirno dušo biti prepričani Vašega popolnega ozdravljenja.

Kdor bi želja osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 popoldne do 5 popoldne, — ob nedeljah in praznikih od 10 do 1.

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoči Slovenec dobro došel. **C. HOFBAUER.**

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravu starih vse po zmerno nizkih cenah **CHICAGO, ILL.**

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač. 82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenecm in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Čemu pustiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Preobrat v zdravništvu.

Vsak bolnik bodi od blizu ali od daleč, ako se obrne na nov, velik, **UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE** v New Yorku, zadobi znova svoje zdravje.

Vsak dan dospe več sto zahval!

Berite, strmite!

Gospod profesor!

šilo. Prostoovoljno Vam tudi prilagam svojo sliko s pristavkom, da jo ponatisnete v listih ali novinah. Toliko resnici na ljubo.

Spoštovani gospod!

Jaz podpisani potrjujem, da sem bolehal več kot leto dni na vnetju mehurja, ter vnetju spolnega uda, bolečine v hrbtu zaprtje, in obcem oslabiljenju, ter me je več zdravnikov neuspješno zdravilo, in pri Vas sem dosegel toli zaželjeno zdravje ko sem pričel rabiti Vaše zdravila ktere ste Vi gospod profesor **Universal Medical Institute** tako spretno sestavili, in sicer v kratkem času enega meseca. Radovoljno Vam pošljem to priznanje, iz hvaležnosti do Vas ko ste me tako uspešno zdravili; ter Vam obenem stem listom skupaj dovoljujem svojo sliko ponatisniti v časnikih. Pripomnim še, da lahko prisegam na to, kar sem pisal.

Ivan Mankoč, 75 14th Ave., Newark, N. Y.

Če stanujete v New Yorku pridite osebno in se Vas bude preiskalo s

X ŽARKI

S pomočjo teh je mogoče Vaše truplo pregledati kakor odprto knjigo, in profesor Vam bude dal najboljša zdravila; noben drug zdravnik nima toliko zaupanja v svoje zdravila kot naš profesor v svoja.

TORAJ KAJ HOČETE ŠE VEČ!

Ako stanujete daleč izven New Yorka, ter bi radi vedeli, kakošna je Vaša bolezen, tako mi blagovolite odgovoriti na sledeča vprašanja:

Ali trpite na: trganju, utripanju srca, kake druge bolezni, kožnih bolezni, oči, ušesa, v nosu, v grlu ali prsih? Vam izpadajo lasje? Vas boli v želodec? Trpite li na krvavenju (hemoroidah)? Imate sifilijo na spolnih udih? Ali ste morda nezmožni? Trpite na nervoznosti? Ste li navdušljivi (navduha)? Čutite bolečine v trebuhu ali črevih? Se morda onesveščate, ali da padate v omotice? Hodite li redno na potrebo? Čutite bolečine v maternici? Ali trpite morda na belem toku ter nepravilnem mesečnem toku? Zdravila Vam nemudoma z obratno pošto pošljemo, če se nahajate v kateri koli državi Zjedinjenih držav, Meksiki ali Kanadi.

Zdravilom ktere mi pošiljamo, lahko slepo verujete, ker one Vam bodo prejšnje zdravje povrnilo, ker so tudi pri drugih bolnikih pomagale.

Ni nikakošna prevara ali goljufija ali ste v bližini ali daleč od New Yorka, se Vas zdravi, ne da bi zamudili svoje delo.

Ako ote bolni in Vas niso mogli drugi zdravniki ozdraveti, tako se obrnite še do **Universal Medical Institute**.

Uradne ure so: vsak dan od 10 do 12, in od 2-6 p. p. V nedeljah pa od 10 do 1 ure popoldan.

To je naslov:

UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE
30 West 29th St., (poleg Broadway) NEW YORK, N. Y.

RAZNO.

— Bivši vrhovni poveljnik čez mandžursko armado, general Kuropatkin, spisal je obširno zgodovinsko delo o zadnji rusko-japonski vojni in pravkar dokončal zadnji zvezek. Knjiga pa najbrž ne bo na menjena širši javnosti, ker je Kuropatkin baje v njej razpravljaval tudi slabe strani ruskega sistema in prostodušno odkril vse ruske napake povodom te vojne. — Tako hočejo ljudstvu prikrovati resnico in ga vzdržati v temi glede najvažnejših stvari!

Brezuspešno delo.

V državi Arkansas bila sta dva člana državnega zakonodajstva radi podkupljivosti obsojena v občutne zaporne kazni. Osem njunih kolegov obdolženih je istega zločinstva. Nikdo pa ne misli na to, klicati na odgovor železniške maginate, tovarnarje cigaret in zavarovalne, telefonske ter telegrafske velikaše, ki so podkupili one čedne "ljudske zastopnike". Dokler se kapitalističnim proizvođačjem korupcije ne stopi na prste, ne bo se nikdar iztrebila ta smrdeča kuga. Kaj nam koristi, če populimo iz močvirja vse strupene rastline, močvirja, ki poganja tako rastlinstvo, pa se ne dotaknemo in ga ne izsušimo!

Močvirja kapitalistične demoralizacije lotiti si ne bo upal noben politik resno, ako se tako očito nosi na jeziku svojo odkritosrčnost in poštenost. Pri današnjih razmerah se močvirje ne da izsušiti. Vsakega, ki se mu približa z resno voljo in dobrim namenom, spremeniti posamezne dele v rodovitna tla, potegne v svoje globočine.

Druge pomoči tukaj ni nego skupno delo resnih, pogumnih in pravično čutečih ljudi, a ne politikastrov, ki vlačijo vsako stvar v politiko, konečno pa zopet vse pri starem ostane.

Posledica vojne.

V japonski armadi se v novejšem času zločinstva zlasti med starejšimi vojaki, ki so se udeležili rusko-japonske vojne, in med rezervisti, strahotno množijo. Čete obo-roženih vojakov hodijo okrog — po mestih in deželi, morijo, ropajo in pustošijo, vse kar jim pride pod roke. Povsod med vojaštvom kaže se največja podivjanost. Vsled tega so celi okraji v neprestanem strahu za svoje življenje in imetek. Tudi med mladino zašla je po celi Japonski ona podivjanost in sirovost, ki se opaža pri dosluženih in še službojučih starejših vojaki; hudodelstva se širijo med 'sto na gro-zo vzbujajoč način.

Ta prikazen ni nova; ista je naravnost posledica vseh velikih dolgotrajnih vojn, in največkrat jo zasledimo v veliko večji meri pri zmagovalcih, kakor pri premaganecih. Krvave medsebojne moritve za časa vojne zamorijo vsak čut spoštovanja do življenja drugih. V bolj civiliziranih starejših državah, kjer daje državna moč večje varstvo in zabranjuje navadna tolovajstva, pa so na dnevnem redu tepeži in tem podobni prestopki. Na Japonskem pa v tem pogledu ni meje vzbujeni krvočnosti. Oblastva sicer uporabljajo vsa sredstva, da obdržijo na vajetih bestijo, ki jo je v dosedajnem mirnem človeku vzbudila vojna, a uspehi niso povoljni. Vojna je uničila tudi gospodarsko blagostanje in povzročila veliko bedo med prebivalstvom, kar daje še večji povod raznim hudodelstvom.

Kupčija z mašami.

Pod tem naslovom piše goriška "Soča": Sedaj ko je bila tako dobra letina pri patrih frančiškanih na Sv. gori, začne kupčija z mašami. Patri naberejo toliko denarja ož nevednega ljudstva, da sami ne morejo zbrati vseh maš. Nabirajo pa vsejedno, čeprav vedo, da ne bodo mogli opravičiti vseh teh maš. Nabirajo pač zato, da napravijo z mašami dober "kšeft". Maše prodajajo drugim duhovnikom, pa nekoliko ceneje; če so dobili za mašo 2 ali 3 K, jo prodajo za 1 K 80 ali 2 K 20, tako da nekaj dobička ostane od vsake maše v kloštru. Prodajajo maše celo v Italijo. — in ker tam

duhovniki ne služijo tako mastnih dohodkov kakor v Avstriji, se zadovolji laški pop tudi z eno kronico za mašo, druga ostane pa v klošterski "mavhi". Ubogo ženiče, kako so varane. Mislijo, da bo bral po-božen pater sveto mašo na Sveti gori ter da bodo uslišane, za kar prosijo, pa jo zbrblja kak pop v Italiji za pol tiste cene.

Kako nesramno varajo naše ubogo ljudstvo!

Zabava "svetih" oseb.

Z Dunaja se poroča: Abtisinja nunskega samostana v Granu na Ogerskem, ki pa ni stanovala v samostanu, dobila je nekega dne obvestilo, da se dogajajo čudne reči v samostanu in njega okolici. Vsled tega prišla je nepričakovano v Gran in našla samostan popolnoma zapuščen, predstojnica in devet nun — vseskozi mlade, življenjaželjne babnice — pa so se zabavale v vili prejšnjega učitelja za petje in ples Antona Czipos. Tudi neki duhovnik je bil prisoten, in družba se je kaj imenito imela! Posledica tega prepovedanega veselja je bila, da je bilo nekaj nun izključenih, ostale pa so odposlali v druge samostane. V samostanu v Granu pa vlada sedaj *Goletna* predstojnica!

Plačana pobožnost.

Glasi nemške duhovščine je pri neslo v letošnji 8. svoji številki članek o potrebi in koristi verskih vaj za delavce. Potem vabi delavce k eksercijam takole: "Vsak udeležnik ne dobi le proste vožnje tja in nazaj, temuč tudi prosto hrano in stanovanje, eventualno tudi odškodnino za izgubo časa." Odkod se pač jemlje denar, da se plačuje na ta način pobožnost. Seveda bo šel pod takimi pogoji vsak delavec rajši k verskim vajam kakor na delo. Ali pa tudi iz pobožnosti, je seveda drugo vprašanje.

— Kdor hoče v resnici kaj "okusnega" brati, kaj takega, da se mu bo pri čitanju želodec preobračal, — temu svetujemo, naj vzbrc v roko št. 209 "Nova Domovina" z dne 15. sept. — Tam je na drugi strani pod zaglavljem "Podlaga razvoja" spisana taka kolobocija, da bi niti najbistrejši uganekar ne mogel dognati, kaj hoče pravzaprav povedati "duhoviti" člankar s svojimi bedastimi, nad vse naivnimi trditvami. — Marsikaj prenese človeški želodec, — a to je naravnost neprebavljivo! Pemišljemo naročnike "Nove Domovine", ki se jih pita s tako netečno hrano! Dober tek!

Nič ni prijetnejšega in veseljšega, kakor znebiti se bolečin! Z nobenim sredstvom se to ne doseže prej, kakor s svetovnoznanim "Anker Pain Expeller". Po vsem svetu uporablja se isti z največjim uspehom. — Samo 25c. in 50c.

NAZVANJE SLOVENCEM.

Čenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Jaz Frank Štrajnar se Vam srčno zahvaljujem, za Vaša zdravila, ker moj sinček je ozdravil po Vaših zdravilih, katero smo rabili po Vašem naročilu. Zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim ter ostane Vaš iskreni prijatelj.

Frank Štrajnar,
Box 39 Lock No 3, Pa

Naznanilo.

V soboto dne 6. oktobra in torek 16. oktobra od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer sta dva dneva za registriranje. Ako nisi registriran, ne moreš votiti; razun tega moraš tudi najmanj 30 dni živeti v občini (precinct).

Socijalisti v Chicagi, pazite in ne pozabite se registrirati, ker bi sicer ne bili opravičeni voliti.

V Buffalo, N. Y.

in nazaj po Nickel Plate železnici za \$13.00. Iz Chicage 10., 11., 12. in 13. oktobra. Nazaj pa 19. oziroma 20. oktobra. Najboljša vožnja, kosilo v individualnih klubih po 35c. do \$1.00 na vseh brzovlakih Nickel Plate železnice, kakor tudi *a la carte*. Opoldan kosilo po 50c. Mestni urad, prodaja listkov na 107 Adams St., Chicage.

Zanesljivo varnost

.....Vam nudi.....
INDUSTRIAL SAVINGS BANK
652 Blue Island Ave.
s svojimi privatnimi predali za vlaganje in shranjevanje dragocenosti
Celoletna najemna znaša \$3.00.
VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.
Ustanovljena 1890.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.
Ima lepo urejeno za zabave in dvorane za zborovanja.
TELEFON CANAL 7641

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijake smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vladno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhofer

VINOZREZ
339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.
Priporoča vsim slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.
P.J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažna pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

**MED NEBEŠKIMI SVETOVİ.
NARAVOSLOVNE ČRTICE
Urejuje Ivan Kaker.**

**Arkturljanska teorija in
usoda človeštva na zemlji.**

VII.

Mi se bližamo Arkturu — ali, kar pomeni vse eno — on drvi proti naši zemlji s hitrostjo \$4,500,000 milj vsaki dan. Gotovo je, da mi ne bomo treščili v njega, temveč bodemo najbrž s solncem vred hiteli okoli njega. Na ta način vidimo dirkati zvezde repatice proti solncu, misleč, da bodo v njem utonile. V kritičnem času pa jih nese njih tek okoli solca in zopet nazaj v prostor, od koder so prileteli. Dolgotrajni in težavni matematični računi zadevajoči hitrost Arkturovega teka proti nam, in preručanje hitrosti, s katero se mi bližamo nekemu prostoru blizu ozvezdja "Herkuless", in ozirajoč se na znane zakone o gravitaciji. — vse to nas uči, da obleti naše solnce z zemljo vred Arktura vsakih 104,000 let in sicer v dolgoraztegneni poti elipse.

Vstopili smo sedaj v pomladansko dobo Arkturovo. Ogromno nakopičenje ledu na tečajih naše zemlje, katero pokriva sledove nekdanjega tropičnega življenja, so skušali geologi raztočati raznim potom, ne da bi se kedaj ozirali na to, kaj se godi izven našega osolnčja.

Nahajajo se neovrgljivi dokazi, da se je led enkrat, najbrž pa večkrat, iz svojega sedajnega položaja na tečajih razširil proti tropičnim pokrajinam. Nekateri domnevajo, da se je lega zemeljske osi premaknila in to povzročila. Zopet drugi mislijo, da se je solnce v neki dobi ohladilo ter se pozneje zopet razgrela do sedajne vročine.

Ti dve teoriji sta sicer mogoči, vendar težko verjetni. Ako bi se naše solnce tako ohladilo, da bi ledovje objelo zemljo od tečaja do tečaja, bi jo nič drugega ne moglo zopet ogreti nego kaka kolizija (to je da bi naša zemlja trčila ob drugo zvezdo). Taka kolizija bi kroženje planetov tako silovito prekinila, da bi moralo vsako živo bitje na zemlji poginiti.

Poglejmo, kako arkturljanska teorija razlaga ledeno dobo na naši zemlji. Arkturljansko leto (104,000 naših let) bi se razdelilo v dobo, podobno nekako štirim letnim časom naše zemlje, s sledečim razločkom. Štiriletne čase naše zemlje ne določuje bližina solca, temveč nagnenje zemeljske osi proti solncu. Ako se severni tečaj na gnjeno od solca odteguje, padajo solnčni žarki na zemljo poševno, kar pomanjšuje njih gorkoto. Kadar pa je severni tečaj obrnen naravnost proti solncu, padajo njegovi žarki nevprično proti zemlji, kar jim daje večjo silo. To dejstvo povzroča na zemlji štiri letne čase. Arkturljanske štiri letne čase pa bi izključno le določevalo dejstvo, kako daleč je Arkturus od zemlje oddaljen.

Mi smo zdaj v pričetku arkturljanske spomladi. Za civilizacijo in morebiti za obstanek človeštva je to ugoden odnošaj, ker ta doba bo trajala 18,000 let.

V teku te dobe bodemo na zemlji imeli solnčne štiriletne čase brez občutljive spremembe. V teku ene človeške dobe Arkturus ne bo spremenil svoje navidezne velikosti na nebu. Zvezdoslovci pa bodejo opazovali, da se gode na Arkturu vsakih tisoč let velike spremembe.

Ko se bo bližal konec arkturljanski spomladi, opazila se bo raz naše zemlje bliščeca zvezda, katera sicer ne bo tako velika ko solnce ali mesec, njen svit pa bo popolnoma zatemnil slednjega. V tej dobi se bo moglo čitati brez umetne svetlobe tudi ponoči, in pouličnih svetilk ne bo več treba.

V tej dobi bo zimski čas najprijetnejši in najzdravejši čas v letu. Ako pa se človeška narava polagoma nastopajočim spremembam ne prilagodi, mogoč bo človek komaj

prestajati velikansko poletno vročino v dobi proti koncu arkturljanske spomladi; osobito bo to veljalo za prebivalce v tropičnih krajih. Na tečajih se bo ledena odeja raztopila, in na njih bo celo leto vladalo prijetno vreme.

V zadnjih tisočletih letih te dobe bo človeštvo gotovo že razumelo arkturljansko teorijo ter bo s strahom premišljevalo, kaj bo, kadar nastopi nezgodna vročina arkturljanskega poletja. Prebivalci naše zemlje začeli se bodo kolikor mogoče pripravljati, da njihovi potomci preživijo to dobo in da vsaj nekoliko človeških bitij ne zapade poginu.

(Dalje sledi.)

Sretno mesto.

V mestu Guanajato v Meksiki imajo hiše, kojih stene so deloma iz srebra. Član londonske geografske družbe piše o tem sledeče. Guanajato, najstarejše mesto Meksike, so zidali Španci, ko so si prisvojili deželo. V tistih časih t Španci iz srebrnih rudnin, ki so jih našli, niso znali pridobiti več kot 65 odstotkov srebra, ostalih 35 odstotkov je še ostalo v kamenju, ki so ga porabili za zidanje. Ako bi se hiše v Guanajatu danes razrušile, bi iz razvalin lahko pridobili 1,500,000 funtov šterlingov, t. j. 36 milijonov kron. Vprašanje je seveda, ali bi prebivalci mesta to dopustili. Čarobno bogastvo, ki so ga našli Španci v Guanajatu, je zapustilo svoje sledove. Zidovje, s katerim so obdani rudniki, je samo vredno 40,000 funtov šterlingov, t. j. 960,000 kron. Španci so pridobili ob času okupacije v Meksiki 500 milijonov funtov v srebru. Rudniki v La Luz so nesli ob času pred revolucijo 1,200,000 funtov šterlingov, t. j. 28,800,000 kron na leto, in so tako bogati, da tudi danes lahko še nesejo toliko.

Hitro obogateti.

Neki grški učenjak je nedavno predaval o teoriji proti nezmislnemu hitremu obogatitju. In neki bogataž mu je odgovoril, da vsi taki, ki so nezmožni pridobiti si bogastvo, jednako govorijo. Grk pa mu je odgovoril, da je veliko lažje postati bogataž nego učenjak, kar lahko dokaže. Sam se je nekoč poprijel trgovine, in v to posvetil je vso svojo energijo, kakor tudi svojo učenost, in v teku enega leta naredil je več denarja, kakor njegovi nasprotniki vse svoje življenje. "In imel nisem nobenega sodruga," — se je izrazil, — "razven zdravega želodca." — Kdorkorli želi uspet v življenju, imeti mora zdrav želodec; edino zdravilo pa, ki ohrani vsak želodec zdrav in močan, je Trinerjevo zdravilno grenko vino. Ono deluje na pravilno prebavo močno, čisto in zdravo kri, trdne in močne mišice in možgane. Tudi oni, ki so deležni najboljšega zdravja, si zamorejo isto ohraniti le z rabo tega znanega vinskega zdravila. Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

**Velika socijalna demonstracija
in jesenska slavnost.**

Brandovem Parku.

na križišču pouličnih železnic
Elaton, California in Belmont

na

NEDELJO DNE 7. OKT. 1906.

Glavni govornik;

slavni **EVGEN V. DEBS**

in drugi znameniti domači
in tuji govorniki.

**Slavnostni sprevid prične se po-
mikari proti parku,**

ob 11. uri dopol.

od soc. telovadnica (Turner
Hall) na Belmont in Paulina ul.

VSTOPNINA 25c.

Dečki pod 16 let prosti.

!!Somišljeniki, pozor!!

Od nacionalnega eksekutivnega kluba socijalne stranke naproseni smo objaviti sledeče:

Kongregacijske volitve v tem letu bodo najbolj važne, kar jih je dežela imela izza zadnjih let. V teh volitvah postane socijalna stranka faktor, s katerim se bo moralo resno računati. Da si pridobi prvenstvo, je brezpogojno potrebno, da se nje število množi z vsakim dnem. Le tako zamoremo v volilni borb nastopiti z ono samozavestjo, ki kaže, da smo prepričani o naši zmagi.

Za agitacijske namene hočemo nabrati fond, in vsled tega apeliramo na vse somišljenike, da darujejo za ta fond svoto v znesku enodnevnega zaslužka, najkasneje do konca meseca oktobra. Ena tretjina nabrane svote pripade na lokalne klube, ena tretjina na državno in ena tretjina na narodno organizacijo. V državah, kjer ni državnih organizacij, porazdeli se na polovico, in sicer prva polovica na lokalne klube in druga polovica na narodno organizacijo.

Končno prosimo vse socijalne iste, da ta poziv redno objavljajo, da se strankini člani in somišljeniki v polni meri zavedajo velikega pomena tega volilnega boja, kateri nas ne sme najti nepripravljenih.

Opomba. Prispevke za zgoraj imenovani volilni fond sprejema tudi "Glas Svobode", ki bo nabrani denar odpošiljal na pristojno mesto ter imena darovateljev objavljajal.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovcem svojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celotno življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pridemo iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slabomnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

**703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.**

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolga ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno umerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

**Trinerjevo zdravilno
grenko vino,**

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborno prebavljanje.
Trdno zdravje.**

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.